Ч. 259 Четверъ 18 (30) падолиста 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (кромъ недѣль гр. кат. святъ) о 5-6й годинѣ по полудни.

Редакція и Адміністрація: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністрацію „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Рада державна.

13. Засѣданє Палаты пословъ зъ дня 28 падолиста 1893.

На вторковôмъ засѣданю Палаты пословъ предложило правительство проектъ закона дотыкаючій оплатъ вôдъ книжокъ, провôдниковъ въ горахъ и вôдъ леґітімацій двигарѣвъ, дальше проектъ закона, уповажняючій правительство до продажи предметôвъ недвижимыхъ знаходячихъ ся въ ужитковаию адміністрацїѣ войсковои въ загальной вартости 500.000 зр. и до обтяженя ихъ сервітутами въ найвысшôй сумѣ 300.000 зр. и наконець проектъ закона, уповажняючій правительство до продажи касарнѣ пѣхоты въ Рудольфсвертъ та маґазину провіянтового въ Бѣляку.

Міністеръ фінансôвъ предложивъ проектъ закона въ справѣ пôльгъ при уплатѣ належитостей вôдъ конверсій довгôвъ грошевыхъ.

Опôсля приступлено до дальшои дебаты надъ запомогою для маринарки торговельнои. Міністеръ торговлѣ, ґр. Вурмбрандъ высказавъ радôсть, що може репрезентувати внесеный своимъ знаменитымъ попередникомъ проектъ, котрый увзглядняе вôдносины торговельнй Трієсту и Дальмацїѣ та пôдпирае будову кораблѣвъ торговельныхъ въ Австріи. Найгорячѣйшимъ бажанемъ міністра есть, щобы зробити Трієстъ, то „емпоріюмъ“ австрійскои торговлѣ, тымъ, чимъ бути повиненъ. Въ тôмъ взглядѣ поступае міністеръ въ слѣды попередныхъ австрійскихъ правительствъ. Доси однакъ на жаль не дôйшло ся до вызначеного цѣлы. Міністеръ выказувавъ некористнѣ обставины переладовуваня товарôвъ на зелѣзницяхъ ведучихъ до Трієсту и нещасливу конкуренцію домôвъ складовыхъ въ Рецѣ. Въ послѣднихъ рокахъ Трієстъ и морска торговля того мѣста потерпѣли найбôльше въ наслѣдокъ невôдповѣдныхъ условій будовы кораблѣвъ и свобôднои конкуренцїѣ маринарки торговельнои. Міністеръ пôдпиравъ будову зелѣзныхъ кораблѣвъ и пароходôвъ замѣсть деревляныхъ и збôльшенє числа пароходôвъ торговельныхъ. Сплїтъ (Спалято) повиненъ удержати свое становище яко портъ дальматиньскій. Бесѣду свою закôнчивъ міністеръ высказуючи переконанє, що въ справахъ економічныхъ правительство не буде ставати на становищи партійнôмъ, лишь буде увзглядняти добро публичне.

Пос. Швеґель звернувъ увагу, що 1871 р. бувъ точкою кульмінаційною розвою австрійскои торговлѣ и австрійскои фльоты. Въ слѣдуючихъ рокахъ, пôдчасъ коли иншй державы пôдъ тымъ взглядомъ розвивали ся що разъ бôльше, торговля австрійска упадала задля браку фрахтôвъ и портôвъ. Держава, що не мае фльоты торговельнои, ослабляе свое державне становище и не мае нѣякого значѣня въ комунікаціи свѣтовôй. Длятого справа маринарки торговельнои не есть справою Побережа, але цѣлои державы. Бесѣдникъ пôдносивъ конечнôсть утвореня достаточнои фльоты, зложенои зъ пароходôвъ, за помочею бôльшихъ запомогъ и пôльгъ удѣляныхъ пароходомъ, а не кораблямъ вѣтриловымъ. Бесѣдникъ хваливъ повну пожертвованя дѣяльность тѣла консулярного и остаточно поставивъ двѣ резолюціи; одну дотыкаючу задаткôвъ запомоговыхъ для варстатôвъ на будову бôльшихъ зелѣзныхъ кораблѣвъ, — другу въ справѣ новыхъ лїній зелѣзничихъ, сполучаючихъ Трієстъ зъ прочимъ краемъ.

Проектъ закона разомъ зъ повысшими резолюціями ухвалено въ другôмъ читаню безъ змѣны.

Опôсля вела ся дебата надъ контінґентомъ рекрутôвъ. Промавлявъ пос. Енґель (Молодочехъ) и выступавъ дуже остро противъ коаліцїѣ, позаякъ она выключила Чехôвъ, а то значить, що правительство хоче выступати противъ ческого народу. Дальше обговорювавъ Енґель проґраму правительства и верховодяче становище нѣмецкои лѣвицѣ, котра була всему противна, позаякъ ґр. Таффе предложивъ звѣстный проектъ реформы выборчои. Остаточно заявивъ бесѣдникъ, що его партія лишь тогды буде голосувати за контінґентомъ рекрутôвъ, коли правительство заведе загальнй выборы.— За контінґентомъ рекрутôвъ промавлявъ пос. Поповскій, а вôдтакъ Палата ухвалила дотычный законъ и приступила до другого читаня предложеня о краевôй оборонѣ.

Пос. Шлезінґеръ спротививъ ся сему предложеню и сказавъ, що не мае довѣря до теперѣшного правительства, а длятого мусить ему вôдмовити и тои жертвы, якои вымагае предложенє о краевôй оборонѣ. — Пос. Кронаветтеръ доказувавъ, що загальный обовязокъ службы войсковои буде доти несправедливый доки не буде заведене загальне и безпосередне право выбору. Бесѣдникъ сказавъ, що есть противный внесенôй правительствомъ реформѣ выборчôй и твореню дальшои системы курій выборчихъ, а вôдтакъ домагавъ ся реформы войскового закона карного та поставивъ кôлька резолюцій, а мѣжь ними и резолюцію взываючу правительство, щобы оно надало кож-

7)

Що видѣли чайки.

(*Оповѣданє. — Г. Шрайберсгофена.*)

(Конець.)

Инесѣ вôдъ плачу ажь въ очахъ потемнѣло, але она ишла дальше. Ледви ще могла на ногахъ удержати ся, збила ся таки вже зовсѣмъ зъ дороги и замѣсть доходити вже до села, вôдходила вôдъ него чимъ разъ дальше. То що ѣй здавало ся моремъ, то прôрва, котра доходила вже ажь до выдмъ. Передъ нею пôдоймають ся що разъ то новй горбы. Чути гукъ филь, а чайки лѣтають передъ нею, якъ колибъ хотѣли показувати ѣй дорогу. Що крокъ, то ноги западають ѣй въ землю, а въ тыхъ хвиляхъ тѣлесного супочинку насувають ся ѣй гадки одна за другою и ставлять ѣй передъ очи образъ минувшости та гризуть ѣѣ. Теперь вже держить ся она непохитно того, що лишь тутъ на сѣмъ малѣмъ островѣ, котрый собѣ такъ легковажила, може знайти спокôй и миръ....

Инесъ то вже не давна розвезена, уперта дитина, що давнѣйше; одна нôчь научила ѣѣ, чого то жите жадае вôдъ неи. Смерть, що перший разъ такъ близько була до неи приступила, звернула ѣѣ очи на обовязки житя. Любовь для Торвальда вложила на ню обовязокъ заступити его родичамъ та его сынови, о скôлько на то лишь стане въ нѣй ѣѣ слабыхъ силъ.... Нехай родичѣ мають въ нѣй доньку.... Та не може такъ скоро направити то, що доси занедбала....

Розглядае ся, а то вже свитае. Незадовго побачить, де она и якъ ѣй зъ вôдси выйти.

Наразъ чогось дуже перепудила ся; коло неи щось рушае ся. Передъ нею злѣтають зъ землѣ великй, сивй птицѣ, що черезъ цѣлу нôчь лѣтали коло неи и неразъ ѣѣ перепудили. То она прийшла на мѣсце, де тй птицѣ гнѣздять ся, а они наѣжившй на собѣ пѣре стають въ заискреными та отвертыми очима до обороны. Инесъ поступае ся взадъ и боячись розлюченыхъ птиць, бѣжить о скôлько ѣй на то позваляють утомленй ѣѣ ноги на найблизшій горбокъ.— ажь ось и широке, розбурхане море передъ нею освѣтлене першимъ проміннемъ свитаючого дня. Мрака уносить ся понадъ запѣненою водою, що все ще грôзно кидае филѣ на островъ. Великй бальки и платвы плавають по мори, а вода кидае ними якъ бы якою забавочкою, то пôдносить ихъ высоко въ гору, то знову пускае у сѣру глубѣнь освѣтлену слабымъ свѣтломъ зорѣвого дня.

Инесъ припала на колѣна и заглянула въ широку могилу, що недавно тому скрыла въ собѣ цѣле ѣѣ щасте.

— Торвальде! Торвальде! Верни ся!

Филѣ смутку и розпуки зливають ся надъ нею а ѣѣ невправне, недосвѣдне серце обурюесь, ставить опôръ лютôй судьбѣ. Охъ, ты уперте, нездержаливе серце! А щожь ты таке, що смѣешь докоряти непонятнôй Всемогучости, що смѣешь вказувати ѣй дорогу, яку она мае выбирати для твого спасенія? Тажь ты таке маленьке, якъ то найменше зеренце пѣску, не бôльше якъ частиночка пѣны, що якъ разъ упала на твое лице! Хибажь то не далеко бôльше, якъ то може поняти слабый и незначный духъ чоловѣка, що той духъ и та рука, котрй удержують безчисленнй свѣты и вказують имъ дорогу, знають початокъ сему зеренцю пѣску, сѣй частинцѣ пѣны, зважають на ню и вказують имъ ихъ дорогу? И хтожь бы то подумавъ, що пôдчасъ коли котять ся звѣзды, пôдчасъ коли повстають и щезають бôльшй свѣты, якъ нашъ, котрый и такъ вже здаесь намъ величезный, такожь и малесенке, судорожно дрожаче, закровавлене серце людске есть достойне божого погляду, милосердной гадки? А такъ оно есть. Чижь намъ тогды сумнѣвати ся, чи тратити надѣю? Радуйте же ся и веселѣть ся, вы міліоны, що у вѣрѣ спускаючись на таку милосердность, выбралиете ся супротивъ непевнои темноты або супротивъ того „нѣчого“, якъ то иногдѣ хтось любить говорити! — А вы, що въ своѣй зухвалôй смѣлости называете ту милосердность пристарѣлою байкою, котру вамъ розказувано ще въ колисцѣ, котрй уважаете то проминувшимъ дитиньствомъ, кидайтесь зъ розпуки въ найглубшу пропасть! Ба, вы въ скаженымъ упоромъ заперечуете истнованє того духа, котрого найменшій дѣла надармо силували ся розпôзнати черезъ тысячѣ лѣтъ цѣлй поколѣня.

Але серце чоловѣка, хочь и якъ упорно и заедно противить ся тайнымъ дорогамъ судьбы, клонить ся все таки зъ непонятною

дому горожанинови, що сповнивъ свôй обовязокъ службы войсковои, право выбору.

Вôдтакъ наступило кôлька интерпеляцій, а на послѣдокъ пос. Пернерсторферъ домагавъ ся прискореня справозданя комісіѣ для предложень вымиковыхъ. Предсѣдатель тои комісіѣ пос. Катрайнъ высказавъ надѣю, що комісія мабуть ще сего тыждня закôнчить свою роботу.

По сѣмъ закрыто засѣдане, а слѣдуюче назначено на четверъ.

На послѣднôмъ засѣданю комісіѣ буджетовои заявивъ референтъ буджету міністерства справедливости, дръ Пентакъ, на интерпеляцію Бернрайтера и Менґера, що предложить комісіи въ якъ найкоротшôмъ часѣ рефератъ о предложеню правительства въ справѣ полѣпшеня становища судьѣвъ повѣтовыхъ, такъ, що справа ся буде могла бути закôнченою ще передъ Рôздвомъ. На вчерашнôмъ засѣданю выбрано пос. Романчука секретаремъ.

Староческій клюбъ мавъ оногды вечеромъ засѣдане у Празѣ. На тôмъ засѣданю були: членъ Палаты панôвъ проф. Ранда, проф. Маттушъ и проф. Брафъ. Бувшого праского бурмистра дра Шольца выбрано предсѣдателемъ. Предметомъ нарадъ була теперѣшна ситуація політична. Посолъ соймовый Седлякъ выповѣвъ довшу мову, въ котрôй зазначивъ, що коаліційне правительство у програмѣ предложенôй дня 23 с. м. поминуло мовчки квестію народу и вылучило квестіѣ політичнѣ, отже й правнодержевнѣ.

Але то суть квестіѣ, що не дадуть ся нѣ промовчати, нѣ усунути, а если правительство думае, що потрафить ихъ такимъ способомъ оминути, або зовсѣмъ усунути зъ днезного порядку, то помиляе ся зовсѣмъ. Всѣ ческі сторонництва, що брали участь у конференціи листопадовôй року 1892, рѣшили ся боронити нетикальности королевства ческого, права державного и рôвноправности серед всякихъ обставинъ и передъ кождымъ правительствомъ. А що партія староческа не мае теперь своихъ представителѣвъ у Радѣ державнôй, то мусить обмежити ся на высказаню надѣѣ, що молодоческі послы и послы зъ Моравы та Шлеска будуть дѣлати у тôмъ самôмъ дусѣ. Однакъ зъ огляду, що партія молодоческа змагае до утвореня славяньскои коаліціѣ, не можна ѣй не пригадати, що подôбна коаліція була въ колишнôй правици, и о скôлько Старочехи вѣрно держали ся еѣ, о стôлько сей намѣръ есть имъ теперь симпатичный, а бувъ бы ще любѣйшимъ, если бы можна для идеѣ сеи коаліціѣ зыскати и Полякôвъ. Вконци зазначивъ посолъ Седлякъ, що о ческôй угодѣ теперь взагалѣ и мовы не може бути, бо оденъ зъ головныхъ дѣячѣвъ, що бажали того, ґр. Таффе, уступивъ ся.

Въ справѣ выборчои реформы заявивъ ся бесѣдникъ дуже рѣшучо противъ того, щобы пятиґульденовымъ выборцямъ вôдобрати право выборче, що доси мали. Въ подôбнôмъ дусѣ промавлявъ и проф. Брафъ.

Переглядъ політичный.

До Czas-у доносять зъ Вѣдня, що ще пôдчасъ побуту Є. Екск. п. Намѣстника ґр. Баденіого у Вѣдни означено речинець скликаня Сойму галицкого. Отже Соймъ буде скликаный на 19 грудня с. р. Въ засѣданяхъ Сойму настануть лишь короткі перервы пôдчасъ Рôздва и Нового року.

Недавно тому подала була N. fr. Presse вѣсть, що Є. Св. Папа згодивъ ся на жадане Россіѣ, щобы завести по польскихъ церквахъ въ Россіѣ славяньску литурґію а въ спѣвахъ церковныхъ россійску мову. Вôдтакъ подала та сама ґазета другу вѣсть, що послы: Залескій, о. Ручка, о. Пасторъ и о. Копыціньскій ходили до вѣденьскои нунціятуры и нунцій сказавъ имъ, що о заведеню славянскои литурґіѣ нема и бесѣды, а що до заведеня россійскои мовы въ церковныхъ спѣвахъ, то вôдповѣдь выпала вымиваючо. Отже послы: Ручка, Пасторъ и Копыціньскій простують теперь ту вѣсть и кажуть, що они не ходили до нунціятуры, отже й не могли тамъ дôстати взагалѣ нѣякои вôдповѣди. О скôлько они знають, то звернувъ ся оденъ зъ епископôвъ въ сѣй справѣ до найбôльше компетентного мѣсця о поясненє и дôставъ зъ вôдтамъ вôдповѣдь, що повысша вѣсть есть зовсѣмъ безосновна, позаякъ Є. Св. Папа не згодивъ бы ся нѣколи на подôбне жадане Россіѣ.

Про замахъ на канцлера Капрівіого подають ще слѣдуючі подробицѣ: Коли адъютантъ канцлера, Ебмаєръ, отвираючи коробку, спостерѣгъ, що то якійсь приладъ выбуховый, закликавъ черезъ вôкно поліціяна, а той повѣдомивъ заразъ начальника округа поліційного. По отвореню коробки показало ся, що въ нѣй була така сама машина, якъ та, що минувшого року експльодувала въ Шпандавѣ. Листъ написаный по французски до ґенерала Капрівіого бувъ слѣдуючого змѣсту: „До ґенерала Капрівіого, канцлера нѣмецкои державы! Маю честь прислати Вамъ пробку насѣня редьковки, знаменитои якости. Сѣє ся въ грудни а збирае ся въ лютôмъ. Насѣнє не псуе ся на морозѣ.“ — Зъ Берлина доносять, що и цѣсарь Вільгельмъ дôставъ таку саму коробку, але надану въ Туринѣ. Коробку ту занесено до цѣсарскои канцеляріѣ кабінетовои и тамъ отворено еѣ осторожно та лишь щастємъ було, що она не выбухла.

Въ палатѣ послôвъ заявивъ Ґледстонъ, що правительство не мае нѣякихъ информацій о якихъ небудь крокахъ предпринятыхъ Россією въ справѣ утвореня порту для россійскои флёты на Середземнôмъ мори. Нема причины вѣрити, щобы въ сѣй справѣ вели ся які переговоры. Правительство есть того погляду, що выключенє кораблѣвъ военныхъ вôдъ переплыву черезъ Босфоръ, дотыкае зарôвно всѣ державы, а колибъ якôйсь державѣ признано привилей въ сѣй справѣ, то и Анґлія бы домагала ся того.

Новинки.

Львôвъ дня 29 падолиста

— **Конкурсы.** Въ повѣтѣ калусôмъ опорожненѣ посады учителѣвъ; въ Бережници шляхотской, Берлогахъ, Довгôй войнилôвской, Голини, Ясени, Кадобнôй, Камени, Копанкахъ, Небыловѣ, Перевôдци, Рôвни, Сливкахъ, Угриновѣ старôмъ, Угриновѣ середнôмъ; дальше на одну посаду молодшого учителя и три посады старшихъ учительокъ въ Калуши. Поданя треба вносити до конця грудня.

— **На будову руского театру** зложивъ о. Т. Березовскій въ Дубрявки 50 кр. — На руки комітету надôслали вп.: нн. Володиславъ Сапѣга въ Красичина 50 зр., о. Кл. Кульчицкій въ Коломыѣ 20 зр. 50 кр., Левъ Витвицкій въ Долины 17 зр. 90 кр., о. Атанасій Котисъ въ Телешници 6 зр. 50 кр., Валерій Захаріясевичъ заступникъ фірмъ торговельныхъ у Львовѣ 25 зр.

— **Дешевѣ білеты для ученикôвъ.** Совѣтники мѣста Вѣдня Ґецъ и Бахофенъ фонъ Ехтъ подали сими

скоростію передъ приказуючою певностію и незмѣнностію. Въ нѣчôмъ не показуесь такъ ясно податливôсть чоловѣка. Безнадѣйнôсть стаесь для него конечностію глянути напередъ и взятись за новѣ гадки. Сила въ чоловѣцѣ, що змушуе его заниматись будучностію, надае науцѣ о тôмъ якôмсь „нѣчôмъ“ по смерти пятно самообманьства, выкликаного обавою чогось невысказано страшного, котре намъ ще страшнѣйше здае ся, якъ знищене нашого „я“, що заедно пре ся до житя.

Коли въ Инесѣ притихла буря, що въ страшнôй розпуцѣ показувала ѣй безвыхôдне положене, звернула ся она своими гадками до будучности и до своеѣ дитины. Мимо волѣ насунулось ѣй на гадку порôвнянє тыхъ птицъ, що въ оборонѣ своихъ молодыхъ позабули на вроджену собѣ боязкôсть, зъ собою самою: она покинула власну дитину, лишила еѣ на другу, въ тôмъ переконаню, що дитинѣ буде зъ тымъ добре. А онажъ прецѣ матѣрь дитинѣ! Торвальдова дитина, котрôй она мала заступити любовь батька, готова колись почути, якъ она еѣ покинула! Такъ якъ теперь наразъ розôрвала ся мрака надъ моремъ и розкрыла широку зрадливу площу, такъ наразъ станувъ ѣй передъ очами образъ еѣ будучого житя — глубока пропасть, порожна пустыня.

О, Господи! Твоя рука въ любови зсылае на насъ удары, карае насъ въ своѣй милосердности. Пôшли промѣнь свого божественного свѣтла та освѣти отсе серце!

Закрывши красну головку руками, стала Инесъ роздумувати и приходити до пôзнаня; поволи почали розпадатись тѣ тамы и греблѣ, що усыпали були упôръ, самоволя и дитинячій нерозумъ.

Наконець пôдоймила ся. Мягкі черты молодого личка якось ажь запали ся були за сю одну нôчь. Чорнѣ еѣ очи набрали були якогось иншого выразу, якъ бы у того, що спас ся вôдъ смерти. Але черезъ внутрѣшну темряву пробивало ся вже свѣтло, подôбно якъ теперь зъ пôдъ нôчнои темрявы добувавъ ся поволи ясный день и его тепле та оживляюче промѣнє падало на все ще неспокôйну воду.

Инесъ еглянула ся доокола, щобы змѣркувати, де она находить ся. Такъ далеко ще нѣколи не заходила. Стояла майже на самôмъ полудневôмъ кôнци острова, видѣла доокола море. Якъ бы вузкимъ клиномъ всувались выдмы въ розбурхане море. Въ далекôй дали видко було ще кôлька поменшихъ островôвъ, котрыхъ очевидно роздѣлила колись вôдъ себе страшенна сила природы. На всходѣ видко було темну смугу сухои землѣ, а поза нею перші слѣды всходячого сонця.

Молода жѣнка була вже на смерть утомлена, а всежь внутрѣшный неспокôй гнавъ еѣ дальше и дальше. Кожда хвиля була для неѣ дорогою, бо прецѣ она мала тôлько злого направити. Але она була вже такъ слаба и утомлена, що ѣй ажь въ ротѣ высхло. Не завсѣгды може душа запанувати надъ тѣломъ; бувають хвилѣ, коли чоловѣкъ мусить заспокоити и звѣрячу потребу. Инесъ пригадала собѣ, що десь межи выдмами на полудневôмъ кôнци острова есть якась хатина, де крыють ся передъ бурею мореплавцѣ и де для нихъ ставлять хлѣбъ и воду. Коли на дворѣ стало трохи яснѣйше, она й побачила той захистъ, до котрого було вже недалеко. А всежь таки ледви ще мала тôлько силъ, щобы до него зайти. Ажь таки трохи здивувала ся, коли побачила, що одѣжь на нѣй таки досыть добре охоронила еѣ вôдъ дощу и студени — теща бы певно теперь зрадѣла, колибъ еѣ побачила, що она убрана по тутешному. Она бы вже не була для нои чуженицею.

Стадо чайокъ морскихъ зъ голоснымъ крикомъ лѣтало по надъ хатиною; птицѣ то зависали у воздусѣ, то якъ стѣна спускали ся на филѣ, що пѣною покрытѣ свои головы клали покôрно на пѣсокъ, и спокôйнѣйше вертали назадъ, утомленѣ борбою, руйнованемъ — а такъ само и серце Инесы бажало покоритись передъ Кайкою та упросити у неи любови, котрою такъ зухвало погорджала.

На дворѣ ставало чимъ разъ яснѣйше. На всходѣ зачервонѣло ся небо, понадъ сѣру мраку высунулось довге огнисто-червоне промѣнє. Чорнѣ хмары на заходѣ заяснѣли краями червонымъ свѣтломъ и наразъ мимо всѣхъ приготовлень высунулось несподѣвано сонце та обмило своимъ яснымъ свѣтломъ всю землю и небо, розôгнало нôчну пôтьму зъ всѣми еѣ страхами, а въ серцяхъ людскихъ выкликало знову радôсть и щастє.

Инесъ вôдчинила легко лишь припертѣ дверѣ хатчины — тамъ на земли лежало якихсь двое людей, а по нихъ видко було, що они були дуже утомленѣ. Чи то ясне свѣтло сонця, що такъ нагло змѣнило весь свѣтъ, зловило еѣ такъ за очи, що она майже нѣчого вже не видѣла? Чи то вôдъ тои ясноты такъ

дними просьбу п. Бѣлиньскому, щобы дирекціѣ на всѣхъ зелѣзницяхъ державныхъ продавали ученикамъ білеты танше, якъ кому иншому. Президентъ п. Бѣлиньскій прирѣкъ выконати ту просьбу.

— **Гарный примѣръ.** Въ Топорôвцяхъ, городеньского повѣта, удало ся сего мѣсяця 70 господарямъ вôдкупити вôдъ мѣсцевого дѣдича, князя Романа Пузины, 256 морґôвъ поля и луґôвъ. Гадку до того закупна подавъ мѣсцевый парохъ о. Войнаровскій, а цѣлу справу перевѣвъ учитель п. Петро Стефанѣвъ. Тяжка се була задача. Сей рôкъ, богатый въ нещастя елементарни спиняв дѣло, а крôмъ того непрошенѣ опѣкуны розпускали мѣжъ селянами рôзнѣ непокоячѣ вѣсти. Мимо того дня 17 падолиста пôдписано контрактъ. Се купно мае ту добру сторону, що запомогли ся селяне дѣйстно убогѣ и потрѣбнѣ. Заможнѣйшѣ взяли позычку въ банку краєвôмъ, а щобы и бѣднѣйшѣ, що не мали гіпотеки, могли въ неи користати, затягнули они позычку высшу, якъ самѣ потрѣбували и вôдступили надвышку въ користь бѣднѣйшихъ. Позычка мае бути сплачена ратами въ 23 лѣтахъ.

— **Зъ голоду.** Оденъ зъ найбôльше талановитыхъ угорскихъ рѣзьбарѣвъ, творець прекрасной керницѣ на площи Кальвина въ Будапештѣ и двайнацяти апостоловъ на базиліцѣ столичнôй, Левъ Феслеръ, померъ зъ голоду. Черезъ недугу и нужду ставъ ся вôдлюдкомъ, и вкôнци тифъ голодовый закôнчивъ его житє. Его найшли неживымъ у мешканю. А добрѣ люде забули про него.

— **Служба — то не дружба,** подумавъ собѣ вoякъ, що стоявъ въ огородѣ будапештеньского королѣвского замку на стôйцѣ. Вôнъ мавъ приказъ пильнувати, щобы по 6 годинѣ вечеромъ не було нѣкого близько замку пôдчасъ побуту Ихъ Величествъ. Отже якъ побачивъ якусь незнану постать жѣночу, якъ проходжувала ся по городѣ, спытавъ вôнъ: Стôй! хто се? — То я, вôдповѣла женщина, королева. — А воякъ на то: Єсли вы, панѣ королева, то вертайте, прошу, до своихъ комнатъ, бо по шестôй годинѣ ту не повиненъ нѣхто ходити. — Добре кажешь — вôдповѣла Єѣ Вел. королева и пôшла до замку. На другій день заносилось на те, що вояка сего мали покарати, та якъ о тôмъ дôзнала ся королева, казала воякови не то дарувати его нечемнôсть, але ще й нагородити его за вѣрну службу.

— **Фалшоване масло.** Щасливѣ пôдъ декотрымъ взглядомъ мешканцѣ сѣлъ не мають и понятя о тôмъ, що ѣдять люде въ столицяхъ. Въ Берлинѣ зъѣдають люде що дня 3000 сотнарѣвъ масла, але якого, то варто знати. Союзъ молочарскихъ товариствъ поморскихъ постановивъ переконати берлиньску публику, яке она масло купує. Въ тôй цѣли вôдъ 1 до 19 вересня въ сто склепахъ купувало товариство масло и давало хемикови дрови Бішофови до розслѣду. Показало ся, що на 1000 прôбокъ було 174 фалшованыхъ и то неразъ такъ, що примѣшки марґарины було 60 прц. а тôлько 40 масла. Єсли теперь розважити, що въ Берлинѣ що дня розкуповують люде 3000 сотнарѣвъ масла, а оно задля марґарины о 20 фениґôвъ танше, то рôльництво нѣмецке тратить що дня 40.000 марокъ, або 9,600.000 марокъ рôчно въ самôй столици. А про здоровлє мѣщанъ у столицяхъ и казати нема що.

— **Холера.** Дня 24 с. м. лѣчило ся 18 хорыхъ; дня 25 и 26 с. м. прибуло 3 хорыхъ, выздоровѣло 4, померло 2, отже лѣчить ся ще 15. — Холера въ Россіи, якъ доносить урядовѣ справозданя, значно зменшила ся и обмежує ся лише на кôлька случаѣвъ въ кождôй ґуберніи. Оголошенѣ департаментомъ лѣкарскимъ въ Петербурзѣ даты констатують, що въ сѣмъ роцѣ була холера въ Россіи значно слабша, якъ року минувшого, якъ що до занедужанъ такъ и зъ огляду на смертнôсть. Въ роцѣ 1892 вôдъ мая до вересня занедужало въ цѣлôй Россіи на холеру 433.643 осôбъ, а въ роцѣ 1893 въ довшôмъ часѣ, т. є. вôдъ початку сѣчня до вересня выносило число занедужанъ 62.107, отже сѣмъ разôвъ менше. Померло на холеру минувшого року 215.157 осôбъ, а сего року 24.284 отже майже девять разôвъ менше. Найбôльше лютила ся холера сего року въ ґуберніи подôльскôй, бо припадає на неи четверта часть загального числа занедужанъ (15.679 осôбъ) и пята часть смерти (5.272). По ґуберніи подôльскôй найбôльше случаѣвъ холеры було въ ґуберніѣ кієвскôй (занедужало 5.151, померло 1.874 осôбъ), дальше въ орлôвскôй, курскôй, земли доньскихъ козакôвъ и т. д. Въ Петербурзѣ занедужало до вересня с. р. 424 осôбъ, померло 160, а минувшого року занедужало въ тôмъ самôмъ часѣ 3328, померло 982 осôбъ. Загальный процентъ смертности выносивъ минувшого року 49·6, а сего року 39·1, отже обнизивъ ся бôльше якъ о 10 прц., помимо того, що, якъ звѣстно, холера выступає звычайно въ другôмъ роцѣ сильнѣйше. Чи холера выгасне въ Россіи вже сего року не знати; однако заходить небезпечнôсть, що она може ще перезимувати въ ґуберніи подôльскôй, котру можна уважати на теперь за огнище заразы.

Штука, наука и література.

— **Зъ наукового товариства им. Шевченка.** На засѣданю секціи фільольоґічнои дня 10 с. м. полагоджено отсѣ справы: 1. Посолъ Олекс. Барвѣньскій повѣдомивъ, що п. Олекс. Колесса обѣцявъ свою студію „Шевченко и Мицкевичъ“ про котру здававъ справу на 3-ôмъ засѣданю секціѣ проф. Вол. Коцовскій, прислати до помѣщеня въ III ôмъ томѣ „Записокъ“ взглядно до выдрукованя єѣ осôбною книжкою. Рôвножъ обѣцявъ дръ Ив. Франко дати для „Записокъ“ працю про Вишеньского. 2. П. Дикаревъ въ Кубанѣ, що займає ся збиранємъ етноґрафічныхъ матеріялôвъ, повѣдомивъ письмомъ голову товариства п. Барвѣньского, що его матеріялы займуть около 60 аркушѣвъ друку, и просить друкувати ихъ осôбною книжкою. 3. Проф. Верхратскій читавъ частину своеи працѣ „Про говоръ Замѣшанцѣвъ т. є. Русинôвъ въ околицѣ Коросна“ — Працю взявъ до перечитаня дръ Ом. Огоновскій. 4. На внесенє п. Барвѣньского ухвалено звернутись до землякôвъ зъ вôдозвою, щобы схотѣли заняти ся збиранємъ матеріялôвъ до нашои діялектольоґіѣ и термінольоґіѣ народнои; ремѣсничои, господарскои, медичнои, ґеоґрафічнои и т. д.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Парижъ 29 падолиста. Рейналь вôдказавъ ся місіѣ утвореня нового кабінету и сказавъ, що лишь оденъ Казимиръ Періє мае на стôлько поваги, що мôгъ бы утворити тревалый кабінетъ. Карно покликавъ опôсля до себе Перієра и Довеля.

Парижъ 29 падолиста. Аґентія Гаваса доносить: Недавно тому порозлѣплювано въ Орлеанѣ анархістичнѣ плякаты. Мѣжъ людьми, що ихъ розлѣплювали, були такожъ и Нѣмцѣ; може бути, що хтось изъ нихъ выславъ звѣстнѣ коробки до нѣмецкого цѣсаря и ґен. Капривіого.

Софія 29 падолиста. Кн. Фердинандъ именувавъ кп. Генриха Батенберґского ґенераломъ à la suite въ полку им. Александра, кн. Францъ Йосифови Батенберґскому надавъ хрестъ ордера офіцирского за его десятилѣтну службу въ болгарскôмъ войску а ґр. Ербахови велику ленту ордера Александра.

Венеція 29 падолиста. Ґр. Кальнокій выѣхавъ до Вѣдня.

Римъ 29 падолиста. Цанарделі пôднявъ ся утвореня нового кабінету.

Фленсбурґъ 29 падолиста. Велика часть моля (греблѣ) въ тутешнôмъ портѣ и часть улицѣ запала ся. Шкода величезна.

серце въ нѣй забило ся? Чи то она чогось такъ перепудилась, що ажъ крикнула?

Люде, що спали, схопили ся.

— Торвальде, мужу мôй!

Хибажъ то море мерцѣвъ назадъ вертає? Нѣ, та рука, що єѣ обняла, то жива таки рука єѣ чоловѣка, уста що єѣ цѣлують, теплѣ и повнѣ житя.

— Инесо! лишь ты, моя жѣночко, подумала о тôмъ, щобы за мною тутъ шукати!

Мовчи упокорене серце! Розкажешь єму колись все, коли покажешь, що зробило ся сеи ночи зъ упертои дитины.

Ихъ двохъ лишь выратувало ся! Ихъ кинуло далеко у воду и они вхопились плаваючихъ балькôвъ, та доплыли щасливо ажъ до сего захисту.

— А всежъ таки я бы бувъ не доплывъ сюды, якъ бы не Бляйкъ — сказавъ Торвальдъ и подавъ руку своему товаришеви.

Инесъ споглянула на бородатого чоловѣка, на котрого лици видко було глубокѣ слѣды журы и смутку.

— То Бляйкъ? — спытала она и ажъ не знала, що собѣ робити зъ превеликого щастя.

— Бляйкъ Брійнъ — вôдповѣвъ Торвальдъ.

— Брійны сынъ?

Бляйкъ потакнувъ на то головою а далѣ й каже: „Вертаю такій бѣдный, якъ и пôшовъ зъ вôдси. Все, що я заробивъ, спочило теперь на днѣ моря.“ На его лици выступивъ чорный смутокъ. Стоить на тôмъ самôмъ мѣсци, де стоявъ давнѣйше, нѣчого собѣ не придбавъ. Думає про Инґу, котру лишивъ молодою и цвитучою, хто знає, чи она ще чекає на него!

— А моя мати, чи жиє ще? — спытавъ вôнъ по хвили та обтеръ собѣ очи обгорѣлою рукою та вôдвернувъ ся на бôкъ. Дивить ся на щастє тыхъ двоихъ и єму ще бôльшій жаль.

— Чому бы нѣ, жиє ще — каже Инесъ. Нѣчого такъ собѣ не бажає, якъ лишь побачити знову свого сына. Я вчера була у неи, а она казала, що Бляйкъ, то у неи найбôльшій скарбъ, то найдорожше. що має на свѣтѣ — а Инґа — Инесъ почервонѣла ся и замовкла.

— Инґа? — спытавъ Бляйкъ живо.

— Инґа була такожъ при тôмъ — вôдповѣла Инесъ зъ тиха, але єѣ усмѣхъ говоривъ бôльше, якъ слова. Того, що выратувавъ Торвальда, чи вôнъ бѣдный чи богачъ, приймуть Увены певно до своеи хаты. Инґа буде щаслива, бо нѣхто не скаже, що Бляйкъ черезъ ню покинувъ свою стареньку матѣрь.

Ясне сонце пôднялo ся въ гору на небѣ. Вода на широкôмъ мори и прôрвѣ блыщить ся. Доокола лишь пустый пѣсокъ, але й вôнъ въ свѣтлѣ сонця свѣтить ся чаруючо.

Глубока тишина настала надъ водами. Тихенько летять чайки на ту сторону, де стоять хаты, покрытѣ очеретомъ, они хотѣли бы розповѣсти, що видѣли, хотѣли бы зрадити то, що невысказаною радостію напознить за кôлька годинъ тяжкимъ горемъ перенятѣ серця. Они все знають, всему придивились, а Инесъ, чорноволоса донька полудня, кôлько разôвъ почує скиглене чайки, пригадає собѣ завсѣгды ту нôчь, котра на завсѣгды привязала єѣ серце и душу до пустого острова и зробила зъ него правдиву вôтчину для неи.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій.

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнѣ") якъ для „Народнои Часописи" такъ також для „Ґазеты Львôвскои" принимае лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де такожь знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купуе и спродае

ВСЯКЙ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшôмъ, не числячи жадной провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае:

$4^1/_2$% листы гіпотечнй.
5% листы гіпотечнй преміованй.
5% листы гіпотечнй безъ преміи.
$4^1/_2$% листы Тов. кредитового земс.
$4^1/_2$% листы Банку краевого.
$4^1/_2$% пожичку краеву галицку.
4% пожичку пропінаційну галицку.
5% „ „ буковиньску.
$4^1/_2$% пожичку угорскои желѣзнои дороги державнои.
$4^1/_2$% пожичку пропінаційну угорску.

4% угорскй Облиґація индемнизаційнй,
котрй то паперы контора вымѣны Банку гіпотечного всегда купуе и продае по цѣнахъ найкористнѣйшихъ.

Увага: Конторъ вымѣны Банку гіпотечного приймае вôдъ Вп. купуючихъ всякй выльосованй, а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, якъ такожь купоны за готôвку, безъ всѣлякои провізіи, а противно замѣсцевй лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляе новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ, за звопотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить. 60

АЛЬБИНЪ КРАЄВСКІЙ
Вѣдень
IV. Wiedener Hauptstrasse 51.
Першій народный дôмъ комісовый и предприємство посылкове поручае и достарчае
!!!ВСЬО!!!
чого лише хто схоче и що въ объемъ торговлѣ и промыслу входить.
Цѣнники на жадане высылае gratis. 120

Власного выробу
КОЛДРЫ
по 4, 5, 6, 7, 8 до 14 злр.
Колдры на овечôй вовнѣ
безъ конкуренціи найдешевше
поручае
Іосифъ Шустеръ
Львôвъ,
ул. Коперніка ч. 7. 134

Бюро оголошень и дневникôвъ

приймае

ОГОЛОШЕНЯ

до всѣхъ дневникôвъ

по цѣнахъ ориґінальныхъ.

До

Народнои Часописи, Ґазеты Львôвскои и „Przegląd-у"

може лише се бюро анонсы приймати.

Передпослѣдный мѣсяць | Передпослѣдный мѣсяць

Велика 50 рентова льотерія зъ Инсбрука

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 129

50.000 злр. а. в.

Льосы по **50 кр.** одержати можна у пп. М. Йонаша, Кіцъ и Штоффа, А. Шелленберґа и Сына, Сокаля и Ліліена, Якова Штро, А. Х. Верфля и Шелленберга и Крайзера.

Антикварска оферта.

МАЙЕРЪ, ЛЕКСИКОНЪ

4 (найновѣйше) выдане

елегантныхъ томôвъ оправленыхъ въ полотно, якъ новй, замѣсть

зр. 96 зр. 55.

M. Kuppitsch W-we, Wien. 1 Schottenring 8.

С. Кельсенъ у Вѣдни

поручае

Кльосеты зъ переплывомъ воды и безъ того. — Руры клосетовй. — Каналовй насады зъ патентовымъ замкненємъ.—Збôрники на воду.— Комплетнй урядженя купелевй. — Вентіляторы. — Приборы до водотягôвъ, якъ такожь руры лянй и кованй. — Помпы, фонтаны и и всякй арматуры.

Заступники для ГАЛИЧИНЫ и БУКОВИНЫ

Львôвъ ГАМЕЛЬ и ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане высылае ся катальоґи.

Поручае ся 9

торговлю винъ ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львовѣ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.